

dr BEATA TARADEJNA-NAWRATH

Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy

Kontakt: betar@ciop.pl

DOI: 10.5604/01.3001.0011.6432

Uznawanie kwalifikacji nabytych w Unii Europejskiej do wykonywania w Polsce zawodów regulowanych w dziedzinie bhp

Fot. Yacobchuk/Bigstockphoto

W artykule przybliżono informacje na temat procesu uznawania kwalifikacji zawodowych, zdobytych w państwach członkowskich UE i w konsekwencji możliwości podejmowania zatrudnienia w Polsce w zawodach w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Artykuł dotyczy również faktu, że – na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie upoważnienia do uznawania kwalifikacji – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy pełni funkcję organu prowadzącego postępowanie o uznanie kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej do wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej zawodów regulowanych w dziedzinie bhp. Zgodnie z rozporządzeniem są to takie zawody, jak specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz technik bezpieczeństwa i higieny pracy. Możliwość korzystania z usług CIOP-PIB w zakresie uznawania kwalifikacji zawodowych mają na równych prawach wszyscy wnoszący.

Słowa kluczowe: kwalifikacje, bhp, zawody regulowane, prawo UE

Recognition of qualifications acquired within EU member states to practice OSH-related regulated professions in Poland

This article presents information on the process of recognizing professional qualifications acquired within EU member states and on becoming employed in Poland in OSH-related occupations. Following the act of the Minister of Family, Work and Social Policy of January 16, 2016, on authorization to recognize qualifications, the Central Institute for Labour Protection – National Research Institute (CIOP-PIB) is a body governing the procedure for recognizing qualifications for OSH-related regulated professions (OSH specialist and OSH technician) acquired within the EU to be used in Poland. All applicants can use CIOP-PIB's services.

Keywords: qualifications, OSH, regulated professions, European law

Wstęp

Jednym z kierunków polityki UE jest zwiększanie integracji społecznej i gospodarczej. Ma temu służyć budowanie strategii wewnątrz europejskiego rynku pracy i usług. Zakłada się, że wykonywanie zawodu czy świadczenie usług przez pracowników na terytorium Unii Europejskiej powinno być tak samo możliwe, jak w przypadku usług świadczonych przez nich w państwach, z których pochodzą. Celem polityki unijnej jest zatem zniesienie przeszkód w swobodnym przepływie osób i usług między państwami członkowskimi. Dla ich obywateli oznacza to możliwość wykonywania wyuczonego zawodu w państwie innym niż to, w którym zdobyli kwalifikacje zawodowe.

Realizacji tych założeń służy wdrożenie systemu uznawania kwalifikacji zawodowych, na podstawie dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 7 września 2005 r. Dyrektywę tę stosuje się wobec obywateli państw członkowskich, zamierzających wykonywać zawód regulowany w państwie innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje, zarówno jako osoby pracujące na własny rachunek (w tym wykonujące wolne zawody), jak też jako pracownicy najemni. Usługodawcy powinni podlegać obowiązującym w państwie przyjmującym przepisom związanym z kwalifikacjami zawodowymi, regulującym takie kwestie, jak definicja zawodu, zakres czynności zawodowych lub zastrzeżonych dla jego przedstawicieli, używanie tytułów zawodowych oraz konsekwencje wynikające z uchybień wobec zawodu [1].

W Polsce postępowanie o uznanie kwalifikacji zawodowych, nabytych w państwach członkowskich UE do wykonywania zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy odbywa się na podstawie:

- ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej [2]
- rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie upoważnienia do uznawania kwalifikacji do wyko-

nywania zawodów w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Państwach Członkowskich Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej [3]

- rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy [4]

oraz

- rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie dokumentów w postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo podejmowania działalności regulowanej w Rzeczypospolitej Polskiej [5].

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie upoważnienia do uznawania kwalifikacji, Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy pełni funkcję organu prowadzącego postępowanie o uznanie kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej do wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy [6]. Zgodnie z rozporządzeniem jest to zawód specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zawód technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

Celem artykułu jest przybliżenie informacji na temat procesu uznawania kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej do wykonywania zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, a także związanych z tym procedur i wymagań.

Czym są kwalifikacje zawodowe?

Kwalifikacje zawodowe to współcześnie jedna z ważniejszych kategorii w wymiarze indywidualnym i społecznym. W aspekcie indywidualnym są podstawą codziennej egzystencji i samorealizacji, pozwalają na wykonywanie konkretnego zawodu, zarabianie pieniędzy oraz utrzymywanie siebie i rodziny. Określają to, czym człowiek zawodowo zajmuje się na co dzień. Niejednokrotnie są wyznacznikiem pozycji społecznej. A zatem posiadane kwalifikacje wyznaczają obszary zawodowej działalności, związane z tym obowiązki, uprawnienia, konsekwencje w przypadku ich przekroczenia lub zaniechania. Nabycie kwalifikacji zawodowych i ich doskonalenie zawsze wymaga od człowieka wysiłku i nakładów, łączy się z odbyciem określonej edukacji, zaangażowaniem czasu i środków finansowych. Tak więc kwalifikacje w wymiarze indywidualnym są kapitałem jednostki, jej dobrami i zasobami, którymi dysponuje i które decydują o jej przydatności i atrakcyjności na rynku pracy.

W wymiarze społecznym kwalifikacje zawodowe są elementem włączającym i utrzymującym obywateli w systemie życia społecznego, ze wszystkimi jego współzależnościami w relacjach popytu i podaży. Kwalifikacje zawodowe decydują o jakości zasobów ludzkich, przyczyniają się do postępu gospodarczego i technicznego. Współczesna gospodarka rozwija się dzięki wiedzy i umiejętnościom

ludzi. Jej cechą charakterystyczną jest wszechobecność wiedzy. W systemach produkcji, wytwarzania czy usług kładzie się nacisk nie tylko na technologie, ale także na intelekt i umiejętności pracowników.

Kwalifikacje zawodowe to zestaw wiedzy i umiejętności wymaganych do realizacji zadań zawodowych. Posiadanie kwalifikacji poświadczają określone dokumenty, takie jak np. świadectwo, dyplom, zaświadczenie. Stwarza to domniemanie, że dany człowiek ma podstawy do wykonywania danego zawodu. Kwalifikacje wiążą się więc z tym, co formalne, mierzalne, uznawalne i powtarzalne. Kwalifikacje zawodowe określają końcowe efekty procesu kształcenia. Strukturę kwalifikacji budują: wiedza, umiejętności oraz cechy psychofizyczne.

Specjalistyczna wiedza zawodowa wskazuje na to, co pracownik w danym zawodzie wie, rozumie i zna. Wiedza, którą ma, kieruje jego działaniem praktycznym i jest czynnikiem wyzwalania umiejętności. Umiejętności wykonywania czynności zawodowych są zasadniczym elementem kwalifikacji. Stanowią podstawę działalności praktycznej (teoretycznej i motorycznej). Oznaczają, że wykonawca umie zastosować w praktyce wiedzę zdobytą w procesie kształcenia. Wskazują na jedność między kwalifikacjami potwierdzonymi dokumentami, a faktycznie opanowanymi, dającymi możliwość sprawnego działania w zawodzie. Odpowiednie procesy motywacyjne, właściwości zdrowotne i osobowościowe stymulują twórcze wykorzystywanie umiejętności. Zatem cechy psychofizyczne i kompetencje społeczne człowieka wpływają na możliwość podejmowania niektórych prac i skuteczność ich realizacji [7].

Współczesne podejście do kwalifikacji zawodowych podkreśla rolę twórczości i podmiotowości pracownika w sytuacji zawodowej. Coraz częściej oczekuje się, że osoba wykwalifikowana w danym zawodzie jest zdolna do bycia w różnych sytuacjach zawodowych: realizowania zadań i ról nacechowanych zmiennością (wymagających mobilności, elastyczności i przedsiębiorczości), dążenia do stawania się podmiotem pracowniczym, odznaczania się zdolnością do intelektualnego poznania, podejmowania kompetentnych decyzji i odpowiedzialnego działania [8]. Oznacza to, że w rozumieniu pojęcia „kwalifikacje zawodowe” na równi traktuje się jego wszystkie komponenty. Cechy instrumentalne (układy czynnościowe, umiejętnościowe i sprawnościowe) są tak samo istotne, jak osobowościowe (właściwości intelektu i motywacji) oraz społeczne (wskazujące na walory w zakresie współpracy, komunikacji, czy odpowiedzialności). Wsparte ogólną wiedzą teoretyczną i specjalistyczną tworzą integralną całość w postaci kwalifikacji zawodowych.

Wymagania kwalifikacyjne obowiązujące w Polsce w odniesieniu do zawodów regulowanych w dziedzinie bhp

W Polsce przedstawiciele zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy są zatrudniani w służbie bhp. Wymagania kwalifikacyjne do zatrudnienia określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy [9]. Do wykonywania zawodu dopuszcza się osoby, które mają

wyższe wykształcenie o kierunku lub specjalności w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy albo studia podyplomowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, bądź posiadają zawód technika bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zatem, aby wykonywać zawód specjalisty ds. bezpieczeństwa i higieny pracy należy mieć ukończone studia wyższe I stopnia (licencjackie) lub II stopnia (uzupełniające magisterskie) w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy lub studia podyplomowe w tym zakresie. Kształcenie jest regulowane przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym [10]. Zakres kształcenia określony jest w standardach kształcenia dla kierunku studiów bezpieczeństwo i higiena pracy. Kandydaci do wykonywania zawodu technika bezpieczeństwa i higieny pracy powinni mieć ukończoną trzyletnią szkołę policealną. Kształcenie w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy regulują przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty [11]. Zakres kształcenia określa podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

Obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, którzy chcą wykonywać w Polsce wymienione zawody, powinni spełniać podobne wymagania kwalifikacyjne lub uzupełnić kwalifikacje tak, aby pozwalały na realizację zadań służby bhp.

Od osób ubiegających się o uznanie kwalifikacji do wykonywania w Polsce zawodu specjalisty ds. bhp wymaga się umiejętności i kompetencji w zakresie [12]:

- rozumienia i interpretowania przepisów dotyczących ochrony pracy; wykorzystywania przepisów dotyczących ochrony pracy w działaniach na rzecz kształtowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy
- rozumienia celów i zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy; wykorzystywania wiedzy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy
- identyfikowania zadań służby bhp; stosowania metod odpowiednich do zadań służby bhp; właściwego organizowania pracy służby bhp
- projektowania, wdrażania i eksploatacji systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy
- wykorzystywania wiedzy z zakresu psychologii i socjologii w działaniach na rzecz tworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz poprawy kultury bezpieczeństwa w pracy
- wykorzystywania wiedzy z zakresu fizjologii i higieny przemysłowej w działaniach na rzecz ergonomii i ochrony zdrowia pracowników
- rozumienia celów i zadań ochrony środowiska; wykorzystywania wiedzy z zakresu ochrony środowiska w kontekście zdrowia środowiskowego
- oceny i organizowania stanowisk pracy zgodnie z zasadami ergonomii
- projektowania z wykorzystaniem zasad ergonomii
- identyfikacji i pomiaru czynników występujących w środowisku pracy; oceny zagrożeń, jakie mogą stwarzać czynniki występujące w środowisku pracy
- dokonywania analizy i oceny ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą
- stosowania metod zapobiegania zagrożeniom oraz redukcji i eliminowania zagrożeń

- dokonywania analizy wypadków przy pracy; ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy; postępowania w przypadku chorób zawodowych
- oceny zagrożeń pożarowych; postępowania w przypadku pożaru; podejmowania działań ratowniczo-gaśniczych; udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej
- szacowania kosztów przedsięwzięć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy; oceny strat związanych z niewłaściwymi warunkami bezpieczeństwa i higieny pracy
- wykorzystywania technik komputerowych w realizacji zadań służby bezpieczeństwa i higieny pracy

- prowadzenia zajęć dydaktycznych.
W zakresie wiedzy wymaga się znajomości treści kierunkowych z zakresu takich zagadnień, jak:

- prawna ochrona pracy
- zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy
- psychologia i socjologia
- fizjologia pracy i higiena przemysłowa
- ochrona środowiska
- ergonomia i projektowanie ergonomiczne
- analiza i ocena zagrożeń
- metody zwalczania zagrożeń
- ocena ryzyka zawodowego
- bezpieczeństwo procesowe
- badania wypadków przy pracy i chorób zawodowych
- ekonomika przedsięwzięć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy
- organizacja zadań i metod pracy służby bezpieczeństwa i higieny pracy
- ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo
- metody szkolenia w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy
- komputerowe wspomaganie służby bezpieczeństwa i higieny pracy.

Od osób ubiegających się o uznanie kwalifikacji do wykonywania w Polsce zawodu technika bezpieczeństwa i higieny pracy wymaga się umiejętności i kompetencji w zakresie [13]:

- oceniania stopnia zagrożeń i ryzyka zawodowego powodowanego przez czynniki chemiczne, fizyczne i biologiczne występujące w środowisku pracy

- rozwiązywania bieżących problemów technicznych i organizacyjnych, związanych z bezpieczeństwem i ergonomią w skali zakładu pracy i w odniesieniu do stanowisk pracy

- współuczestniczenia w ustalaniu okoliczności, przyczyn wypadków i chorób zawodowych

- organizowania i prowadzenia szkoleń wstępnych ogólnych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

W zakresie wiedzy wymaga się znajomości treści zawodowych z obszaru: przestrzegania przepisów prawa pracy, kształtowania warunków środowiska pracy, określania zagrożeń i prowadzenia profilaktyki w środowisku pracy oraz prowadzenia działalności z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Postępowanie o uznanie kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach UE do wykonywania w Polsce zawodów regulowanych w dziedzinie bhp

Postępowanie o uznanie kwalifikacji zawodowych jest procesem kilkuetapowym. W czasie postępowania sprawdza się poziom wykształcenia wnioskodawcy, uzyskane przez niego kwalifikacje w kraju pochodzenia oraz zgodność tych kwalifikacji z polskimi wymaganiami kwalifikacyjnymi dla zawodów w dziedzinie bhp. W postępowaniu wyróżnia się następujące etapy: zgłoszenie wniosku, przyjęcie go i rozpoznanie, odbycie stażu adaptacyjnego, przystąpienie do testu umiejętności, wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych.

Poszczególne etapy mają następujący przebieg [14].

Zgłoszenie wniosku

Wniosek o uznanie kwalifikacji zawodowych, wraz z wymaganymi dokumentami, zgłasza się do organu prowadzącego postępowanie (czyli CIOP-PIB). Wnioskodawca korzysta z formularza wniosku dostępnego na stronie internetowej. Przy zgłoszeniu wniosku wnioskodawca dokonuje związanej z tym opłaty.

Przyjęcie i rozpoznanie wniosku

Na tym etapie następuje zarejestrowanie wniosku oraz jego rozpoznanie pod względem

formalnym i merytorycznym. Celem jest ustalenie, czy wnioskodawca spełnia polskie wymagania kwalifikacyjne dla zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Analizie poddane są kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie zawodowe wnioskodawcy.

Jeśli wnioskodawca spełnia wymagania, wówczas wdraża się zasady i procedury związane z wydaniem decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych. Jeśli wnioskodawca nie spełnia wymagań, wskazuje to na konieczność zastosowania środków wyrównawczych w celu uzupełnienia wiedzy i umiejętności w konkretnych zakresach. Do środków wyrównawczych zalicza się staż adaptacyjny i test umiejętności. Organ prowadzący postępowanie wydaje postanowienie o odbyciu stażu adaptacyjnego lub o przystąpieniu do testu umiejętności. Wnioskodawca podejmuje decyzję, którą opcję wybiera i powiadamia o niej organ prowadzący postępowanie.

Staż adaptacyjny

Staż adaptacyjny odbywany jest w celu wyrównania różnic wynikających ze specyfiki zawodów w dziedzinie bhp wykonywanych w Polsce i w państwie wnioskodawcy, zapoznania się z wymaganiami w zakresie polskich przepisów oraz zasad bhp, a także nabycia niezbędnych umiejętności do samodzielnego wykonywania zawodu. Staż adaptacyjny organizuje się na wniosek wnioskodawcy. Ustala się opiekuna stażu, program i czas jego trwania oraz związane z tym koszty. Wnioskodawca i opiekun są informowani o zasadach przebiegu stażu i o ich obowiązkach. Głównym obowiązkiem wnioskodawcy jest dotrzymywanie harmonogramu stażu i realizowanie zadań zawodowych, zgodnych z opracowanym dla niego programem stażu oraz prowadzenie dziennika stażu.

Do głównych obowiązków opiekuna stażu należy monitorowanie działań stażysty, dokonywanie okresowych ocen, sporządzenie raportu z przebiegu stażu i opinii o przysposobieniu do samodzielnego wykonywania zawodu przez stażystę. Po odbyciu stażu, organ prowadzący postępowanie dokonuje oceny umiejętności nabytych przez wnioskodawcę. W tym celu powołuje zespół ds. oceny, który spo-

Fot. dolgachov/Bigstockphoto

rzędza ocenę nabytych umiejętności oraz protokół z oceny. Pozytywna ocena stażu jest podstawą do wydania decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych. Jeśli ocena jest negatywna, wnioskodawca ma możliwość ponownego odbycia stażu adaptacyjnego.

Test umiejętności

Celem przystąpienia do testu umiejętności jest sprawdzenie zakresu i poziomu wiedzy oraz umiejętności i kompetencji niezbędnych do wykonywania w Polsce zawodu w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Opracowując test umiejętności, bierze się pod uwagę dotychczasowe doświadczenie zawodowe wnioskodawcy w dziedzinie bhp oraz różnice wynikające ze specyfiki zawodu wykonywanego w Polsce i w państwie wnioskodawcy. Test umiejętności organizuje się na wniosek wnioskodawcy. Zakres i tematykę testu ustala się indywidualnie dla wnioskodawcy. Test przeprowadza komisja egzaminacyjna. Komisja dokonuje oceny testu umiejętności, a następnie z przeprowadzonej oceny sporządza protokół. Pozytywna ocena testu jest podstawą do wydania decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych. Jeśli ocena jest negatywna, wnioskodawca ma możliwość ponownego przystąpienia do testu umiejętności.

Wydanie decyzji

w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych

Wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania w Polsce zawodu regulowanego w dziedzinie bhp, następuje na podstawie:

- stwierdzenia, że kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie zawodowe wnioskodawcy, zdobyte w państwach członkowskich UE, są zgodne z polskimi wymaganiami kwalifikacyjnymi lub
- pozytywnej oceny umiejętności nabytych przez wnioskodawcę w trakcie stażu adaptacyjnego lub
- pozytywnej oceny testu umiejętności, do którego przystąpił wnioskodawca.

Osoba, której uznano kwalifikacje zawodowe do wykonywania w Polsce zawodu regulowanego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, ma prawo do jego wykonywania na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli polskich oraz posługiwania się nazwą ustaloną dla zawodu.

Ogólne zasady uznawania kwalifikacji dla zawodów regulowanych w dziedzinie bhp

Możliwość korzystania z usług w zakresie uznawania kwalifikacji zawodowych mają na równych prawach wszyscy wnioskujący. Postępowanie o uznanie kwalifikacji przeprowadza się na podstawie określonych zasad i procedur, co gwarantuje jego rzetelność i bezstronność. Postępowanie to odbywa się według następujących zasad:

1. Postępowanie wszczyna się na wniosek osoby zainteresowanej.
2. Postępowanie odbywa się w języku polskim. Osoba składająca wniosek o uznanie kwalifikacji jest obowiązana znać język polski w stopniu nie-

zbędnym do wykonywania zawodu regulowanego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w Polsce.

3. Wniosek wraz z wymaganymi dokumentami zgłasza się do CIOP-PIB, na formularzu dostępnym na stronie internetowej (www.ciop.pl). Wniosek wypełnia się w języku polskim. Dokumenty załączone do wniosku składa się w języku polskim lub wraz z ich tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

4. W przypadku stwierdzenia braków w dokumentacji, wnioskodawca jest zobowiązany do ich uzupełnienia.

5. Decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych wydaje się w ciągu 3 miesięcy od dnia, w którym dostarczono pełną dokumentację. W przypadku podjęcia decyzji o odbyciu przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego lub przystąpienia do testu umiejętności termin wydania decyzji ulega zawieszeniu.

6. Skutkiem uznania kwalifikacji zawodowych jest prawo wnioskodawcy do wykonywania w Polsce zawodu regulowanego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

7. Postępowanie o uznanie kwalifikacji jest postępowaniem odpłatnym. Zgodnie z art. 14. ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji, przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji podlega opłacie w wysokości 35% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującym w roku wszczęcia postępowania. W przypadku, gdy w toku postępowania orzeczona zostanie konieczność przystąpienia do testu umiejętności lub odbycia stażu adaptacyjnego pobierana jest kolejna opłata. Jej wysokość jest wyliczana na podstawie rzeczywistych kosztów organizacyjno-technicznych.

8. Informacje na temat przepisów obowiązujących w poszczególnych państwach UE w zakresie uznawania kwalifikacji dostępne są w punktach kontaktowych, powołanych we wszystkich państwach uczestniczących w procesie wzajemnego uznawania kwalifikacji.

Podsumowanie

W warunkach globalizujących się rynków pracy i zwiększających swobodny przepływ osób, ważna jest możliwość wykorzystywania zasobów pracowników w krajach UE innych niż ich kraj pochodzenia, bez konieczności inwestowania od podstaw w przygotowanie do zawodu. Oszczędzając czas i środki oraz bazując na nabytych już kwalifikacjach, można uzupełnić je o umiejętności zawodowe, wymagane w kraju przyjmującym i tym samym stworzyć możliwość zatrudnienia się w wyuczonych zawodach specjalistom, pochodzącym z krajów członkowskich UE.

W kontekście zawodów regulowanych, przeprowadzenie procedury uznania kwalifikacji służy dostosowaniu kwalifikacji nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej do polskich wymagań, związanych z zatrudnieniem w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. W wyniku uznania kwalifikacji zawodowych, obywatele z państw członkowskich UE mają możliwość podejmowania na terytorium RP pracy w zawodach: specjalista ds. bezpieczeństwa i higieny pracy oraz technik bezpieczeństwa i higieny pracy na takich samych zasadach, jak odpowiednio wykwalifikowani obywatele

polscy. Informacje na temat procesu uznawania kwalifikacji zawodowych, osoby zainteresowane znajdują w serwisie informacyjnym na stronie organu prowadzącego postępowanie.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych
- [2] Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Dz.U. 2016, poz. 65
- [3] Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie upoważnienia do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Państwach Członkowskich Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej. Dz.U. 2016, poz. 2151
- [4] Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Dz.U. 2016, poz. 2185
- [5] Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 listopada 2016 r. w sprawie dokumentów w postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo podejmowania działalności regulowanej w Rzeczypospolitej Polskiej. Dz.U. 2016, poz. 2006
- [6] Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie upoważnienia do uznawania kwalifikacji. Dz.U. 2016, poz. 2151
- [7] Jerszka U. *Relacje między kwalifikacjami a umiejętnościami zawodowymi* [w:] Kwiatkowski S.M. *Kwalifikacje zawodowe na współczesnym rynku pracy*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2004
- [8] Wiatrowski Z. *Droga do współczesnego rozumienia i uznawania kwalifikacji i kompetencji zawodowych* [w:] Kwiatkowski S.M. *Kwalifikacje zawodowe na współczesnym rynku pracy*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2004
- [9] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy. Dz.U. Nr 109, poz. 704, z 2004 r. Nr 246, poz. 2468
- [10] Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Dz.U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.
- [11] Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. t.j. Dz.U. z 2016 poz. 1943, z późn. zm.
- [12] Standardy kształcenia dla kierunku studiów: Bezpieczeństwo i higiena pracy. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 października 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki
- [13] Podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy. Dokument z dnia 7 lutego 2012
- [14] Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Dz.U. 2016, poz. 2006

Publikacja opracowana na podstawie wyników IV etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”, finansowanego w latach 2017-2019 w zakresie zadań służb państwowych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Koordynator programu: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.